

ЗОНА ВІДЧУЖЕННЯ НА "ЗАМКУ"

Алла АКСЬОНОВА

Відразу ж зауважимо, що штат згаданого вище відділу – 37 одиниць особового складу. З них 15 працівників мають вищу, в тому числі 11 – юридичну, а п'ять – спеціальну і лише вісім – середню. Щодо їхнього керівника, то Григорій Яременко в органах МВС 27 років, має вищу юридичну освіту, однак згаданий відділ очолює менше року (з серпня 2008-го). Попри це, у професійних проблемах свого підрозділу та питаннях їх вирішенні орієнтується не гірше "старожила".

–Інакше не можна, – зауважує Григорій Васильович. – Зона відчуження навіть для миші має бути на "замку". До того ж, тут я певною мірою "старожил". З перших днів аварії на ЧАЕС брав участь у ліквідації наслідків. Ще в серпні 1986 року був відряджений із Яготинського РВВС сюди на посаду дільничного інспектора Прип'ятьського міського відділу ВС. Службу проходив, головним чином, на контрольно-пропускному пункті "Діброва", однак проводилося бувати і в Чорнобилі, й у Прип'яті, на ЧАЕС та в покинутих селах Зони відчуження. До речі, окрім мене, ще 23 моїх підлеглих також мають відношення до цієї аварії, але в якості постраждалих.

Згодом Григорій Васильович додав, що вдруге на службу до Зони відчуження він повернувся через 21 рік, проте цього разу вже не дільничним інспектором, а в якості керівника відділу. І що цікаво, прибувши в серпні минулого року до Чорнобиля, полковник Яременко не впізнав міста, в якому ніби не так давно знав чи не кожен закуток. Тепер навіть на місцевості погано орієнтувався, так усе змінилося. На жаль, не в кращий бік: стільки руїн, розвалля, вибитих шибок у вікнах, виламаних дверей. Ці мінорні враження й наштовхнули мене на перше запитання:

–Григорію Васильовичу, в Зоні відчуження ваш відділ – один із чотирьох структурних підрозділів системи МВС. Напевне, у кожного своє "поле" діяльності?

–Звичайно. Окрім нашого відділу, систему МВС у Зоні відчуження представляють підрозділи внутрішніх військ і державної служби охорони та баталь-

йон міліції з охорони Зони. У кожного свої "поле" діяльності, обов'язки і завдання. Але в оперативному плані (оперативні заходи) всі вони підпорядковуються керівнику відділу, тобто мені. Щодо нашого підрозділу, то його основна робота полягає в розкритті та розслідуванні злочинів, профілактиці правопорушень, охороні правопорядку тощо. Тому й основними завданнями для нас є, в першу чергу, захист життя і здоров'я людини від злочинних посягань. Крім цього, ми повинні захищати державне та індивідуальне майно, не допускати вивезення за межі Зони радіоактивно забруднених матеріалів, деревини та припиняти незаконні вирубки лісу, браконьєрство і т. ін.

–А з якими конкретно злочинами доводиться мати справу Вашим підлеглим?

–Висловлюючись юридичною мовою, це економічні, кримінальні та тяжкі й особливо тяжкі злочини загальнокримінальної спрямованості. Наприклад, за два місяці минулого року нашим відділом зареєстровано 12 злочинів (один випадок незаконного поводження з радіоактивними матеріалами (вивезення за межі Зони); одне умисне тілесне ушкодження середньої тяжкості; одне привласнення та заволодіння майном шляхом зловживання службовим становищем; два випадки незаконного рибальства та мисливства; три випадки порушення вимог радіаційної безпеки; одна ДТП; одне незаконне зберігання наркотичних засобів; одне порушення законодавства про бюджетну систему; одне зловживання службовим становищем). За всіма названими вище лініями спрямування встигли розслідувати та передати до суду лише п'ять справ. За аналогічний період нинішнього року маємо набагато кращі показники: у Зоні відчуження скоєно лише шість злочинів (це три випадки порушення вимог радіаційної безпеки, один випадок викрадення радіоактивних матеріалів, один випадок зловживання службовим становищем і один випадок підробки службових документів), з котрих три справи розслідувано і передано до суду. Між іншим, дуже тішить наше профе-

Цей закритий об'єкт для любителів легкої наживи – своєрідний "клондайк".

Правда, здійсненню їхніх "планів" заважають, окрім працівників СБУ, ще й чотири підрозділи зі структури МВС України. Про діяльність одного з них, а саме відділу зони ЧАЕС Головного управління МВС України в Київській області, сьогодні розповість читачам нашого видання його керівник, полковник міліції Григорій Яременко

сійне самолюбство той факт, що в наведеному переліку, на щастя, немає таких тяжких та особливо тяжких злочинів, як навмисні убивства, дорожні події зі смертельними випадками, розбої та грабежі.

– А чи є "слабкі місця" в роботі Вашого підрозділу?

–Я б сказав, не "слабкі місця", а проблемні питання. Почну з найголовнішого, що дуже ускладнює нам роботу, додаючи зайвих обов'язків, які навіть не входять до нашої компетенції. Мова йде про межі Зони відчуження з державним кордоном Республіки Білорусь, периметр якої становить 154,5 кілометра. На цій території немає демаркаційних розміток (знакової позначки) кордонів обох держав. Відсутні там і спеціальні знаки та інформаційні стенди, які сповіщали б про саму Зону відчуження та її радіоактивно забруднену місцевість. Немає на межі Зони дотягнутої відмежувальної огорожі та постійного українського прикордонного патруля. Тому обов'язки прикордонників лягли на плечі наших правоохоронних працівників, які змушені, таким чином, і український кордон захищати від порушників, і любителів легкої наживи в тій місцині затримувати.

–Ви маєте на увазі збирачів ягід та грибів?

– Не тільки. До Зони відчуження проникають також для збору металолому в покинутих селах і для вирубки лісу. Там вчиняють і незаконне полювання та рибальство. А дехто взагалі займається мародерством. Наприклад, минулого року нашими працівниками якраз і були затримані громадяни Білорусі, котрі займалися крадіжками індивідуального майна з осель евакуйованих громадян. Слідство в цій справі закінчено, матеріали передано до суду.

–Які ще проблеми заважають ефективно працювати?

–Зараз у державі економічна криза. Я розумію це, і, можливо, не варто було б згадувати про наступне. Але Зона відчуження – не просто закритий об'єкт, що потребує належної охорони, а й небез-

печна радіаційно забруднена територія. І щоб тут оперативно реагувати на злочини, потрібно мати швидкий транспорт, в достатній кількості паливно-мастильні матеріали і запчастини. Та й до кадрів, на мій погляд, має бути зовсім інша увага з боку держави. Скажімо, у нас переважна більшість молодих (середній вік 33-34 роки) працівників, котрі у Зоні відчуження працюють вахтовим методом (15х15 дб або 4х3), а тому відірвані від своїх родин, нормального харчування (тут хоч і годують тричі на добу, однак харчування відрізняється від домашнього), від повноцінного відпочинку і т. ін. Більше того, вони ж молоді, хочуть і одягатися більш-менш пристойно, полюдьськи утримувати свої родини (деякі мають одне, а то й двійко-трійко дітей), оздоровлюватися, лікуватися. Чи реально все це на півтори – три тисячі гривень зарплатні, яку вони отримують? Зрозуміло, що ні. І насамкінець хотів би озвучити не стільки проблему, скоріш побажання. Нині у відділі працює дуже мало справжніх професіоналів, оскільки наше поповнення, в основному, молодь після закінчення вищих навчальних закладів. Тобто досвіду та практики – обмаль, єдині плюси – теоретичні знання та молодість. Натомість нам доводиться навчати їх практичних секретів та професійних навичок. У нас вони набувають і свого першого досвіду. Все це потребує часу, якого, як завжди, катастрофічно не вистачає. Я не кажу, що молоді кадри – погано. Ні, навпаки – це, як мовиться, на перспективу. Але Зона відчуження потребує належної охорони вже сьогодні, а професіоналів, на жаль, не вистачає. Тому й хотілося, щоб наш колектив поповнювався насамперед досвідченими професіоналами, з якими швидко знаходиш порозуміння, та й працюють вони досить оперативну, що дуже важливо у нашій професії.

–Дякую за розмову.